

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU SUSKIEGO ZA ROK 2020

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Suchej Beskidzkiej

Sucha Beskidzka, dnia 25 kwietnia 2021 r.

WSTĘP

Przedstawiam Państwu raport o stanie sanitarnym powiatu suskiego. Czytając ten raport będzie można zapoznać się z pełnymi informacjami z działań podejmowanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresie promocji i ochrony zdrowia publicznego, bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej działają na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Państwowa Inspekcja Sanitarna została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego, przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Zajmuje się nadzorem nad warunkami:

- higieny środowiska
- higieny pracy w zakładach pracy
- procesów nauczania i wychowania
- higieny wypoczynku i rekreacji
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne PIS realizują wymienione powyżej obszary sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną w zakresie chorób zakaźnych, a także działalność w zakresie promocji zdrowia.

Raport o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu suskiego w roku 2020 opracowano na podstawie informacji i materiałów zebranych podczas bieżącej merytorycznej pracy tutejszego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Prezentowane dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych i opisowych za rok 2020 r.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych sporządzono o dane dotyczące zachorowań i podejrzeń zachorowań, gromadzone przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Suchej Beskidzkiej w ramach nadzoru epidemiologicznego, raportowanych w sprawozdaniach MZ-56, MZ-55. Dane do monitoringu chorób zakaźnych uzyskiwane są w sposób ciągły na podstawie uwarunkowanego przepisami prawa systemu zgłaszalności podejrzeń, zachorowań i zakażeń przekazywanych przez podmioty świadczące usługi medyczne.

Rok 2020 to rok pandemii spowodowanej koronawirusem SARS-CoV-2.

Ogółem do PPIS w Suchej Beskidzkiej zgłoszono w 2020 roku 3917 zachorowań na choroby zakaźne.

Do najczęściej zgłaszanych w 2020 roku chorób zakaźnych i zakażeń należały:

- zachorowania na COVID -19 – odnotowano 3276 zachorowań, 239 osób było hospitalizowanych – 76 przypadków zachorowań zakończyło się zejściem śmiertelnym 3223 osoby wyzdrowiały,
- grypa i infekcje grypopodobne – odnotowano 10517 zachorowań , w tym 4382 zachorowania u dzieci do lat 14.

W 2020 roku obserwowano znaczny spadek zachorowań na inne jednostki chorobowe:

- borelioza w roku sprawozdawczym odnotowano 76 przypadków - w roku 2019 zarejestrowano 218 przypadków zachorowań,
- biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu odnotowano ogółem 77 zachorowań, w tym u dzieci do lat 2 – 28 przypadków zachorowania w roku ubiegłym 2019 notowano ogółem 210 zachorowań, w tym 77 zachorowań u dzieci do lat 2,
- spadek zachorowań na ospę wietrzną w roku 2020 rejestrowano 263 zachorowania, roku 2019 zarejestrowano 354 zachorowania.

Ponadto w roku 2020:

- 1 przypadek zachorowania na tężec,
- 1 przypadek na jersiniozy pozajelitowej,
- 4 przypadki zachorowania na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*.

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrola podmiotów leczniczych przez Państwową Inspekcję Sanitarną opiera się głównie na Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz Ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi rozporządzeniu z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1975). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej w roku 2020 nadzorował 113 placówek służby zdrowia, w tym:

- 24 Niepubliczne i Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej
- 17 niezabiegowych praktyk lekarskich
- 34 zabiegowe praktyki lekarskie
- 34 indywidualnych praktyk lekarzy dentyistów
- 3 grupowe praktyki lekarzy dentyistów
- 1 zakład opiekuńczo – leczniczy
- 2 praktyki pielęgniarskie
- 5 placówek rehabilitacyjnych
- 23 punkty szczepień
- 1 szpital jednodniowy

LECZNICTWO ZAMKNIĘTE

W roku 2020 przez PSSE w Suchej Beskidzkiej nadzorowano 1 obiekt lecznictwa zamkniętego w Makowie Podhalańskim z wydzielonymi oddziałami:

- Pielęgniacyjno – Opiekuńczym w liczbie 70 łóżek,
- Opiekuńczo – Leczniczym w liczbie 80 łóżek.

Remont jaki został przeprowadzony w latach ubiegłych diametralnie zmienił warunki panujące w obiekcie. Na poszczególnych piętrach powstały pokoje kąpielowe, wszystkie łazienki dostosowane do osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia rehabilitacji dla osób przebywających w ZOD dostosowano do wymogów. W obiekcie powstał oddział dla osób z niewydolnością oddechową dostosowany do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

LECZNICTWO OTWARTE

W roku 2020 w placówkach lecznictwa nie stwierdzano nieprawidłowości.

Zakłady, które sterylizują narzędzia wykonują proces na miejscu – posiadają własne autoklawy parowe.

W placówkach objętych nadzorem opracowane są i stosowane procedury:

- mycia i dezynfekcji rąk,
- mycia i dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego,
- sprzątnięcia i dezynfekcji pomieszczeń,
- postępowania z bielizną,
- postępowania z odpadami medycznymi.

W roku 2020 we wszystkich zakładach lecznictwa kontrolowano postępowanie z odpadami medycznymi. Wszystkie zakłady, posiadają stosowne umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych zawarte z wyspecjalizowanymi firmami.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA

Działania kontrolne PIS prowadzone są w następujących obszarach: produkcji żywności, obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do tego celu wykorzystane były ujednolicone arkusze oceny stanu sanitarnego (będące załącznikami do ww. procedur) dla poszczególnych rodzajów obiektów, w których ocenia się: stan techniczny, zaopatrzenie zakładu w wodę, personel zakładu (higiena osobista pracowników, orzeczenia lekarskie), higienę produkcji, dystrybucję oraz dokumentację, w tym m.in. HACCP i GHP/GMP. Przy przeprowadzaniu czynności kontrolnych stosuje się kryteria oceny zakładów: stan techniczno-sanitarny zakładu, kryteria higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży, zarządzanie zakładem, kontrola wewnętrzna i systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności, profil działalności zgodny z kategoryzacją zakładu, biorąc pod uwagę ryzyko niskie, średnie i wysokie dla danego profilu działalności.

Zakłady ocenione negatywnie

W roku 2020 w ewidencji widniało 865 zakładów. Realizując powyższe zadania skontrolowano 178 zakładów żywieniowo-żywnościowych, 2 zakłady obrotu materiałami do kontaktu z żywnością i 2 zakłady obrotu kosmetykami. Wykonano w nich łącznie 285 kontroli, tj.: 64 kontrole planowe oraz 170 kontroli doraźnych: 65 granicznych, 14 kontroli związanych z RASFF, 2 kontrole związane z sygnałami obywatelskimi na zły stan sanitarny zakładów, 34 kontrole związane z poborem prób do badań, 4 kontrole sprawdzające wykonanie zaleceń pokontrolnych, 25 kontroli związanych z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży, 77 kontroli związanych z zatwierdzeniami zakładów.

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 64 zakłady żywieniowo-żywnościowych. Oceniono jako niezgodne 3 zakłady, co stanowi 4,68 % ogólnej liczby obiektów poddanych ocenie.

Rodzaj obiektu objęty nadzorem	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów ocenionych na podstawie arkuszy	Liczba obiektów niezgodnych
Piekarnie	7	7	1 (14,2%)
Zakłady garmazeryjne	7	3	1 (33 %)
Sklepy spożywcze	272	24	1 (11,4%)
RAZEM			3

W pozostałych grupach obiektów nie dyskwalifikowano zakładów.

Przyczyny dyskwalifikacji zakładów to:

- II.2. warunki magazynowania, pakowania, transportu i sprzedaży, w tym zachowanie łańcucha chłodniczego - 1 zakład ocenionych jako niezgodne (zakład garmazeryjny),
- II.3. higiena osobista pracowników, stan zdrowia osób mających kontakt z żywnością – 2 zakłady (piekarnia i sklep spożywczy).

Ponadto podczas kontroli stwierdzono szereg niezgodności, które jednak nie dawały podstawy do dyskwalifikacji obiektów.

Jedną z głównych przyczyn występowania niezgodności był najczęściej brak kontroli wewnętrznej, sprawowanej przez nadzorujących produkcję ze strony przedsiębiorcy lub przez samego przedsiębiorcę, a także niska świadomość personelu, a przede wszystkim przedsiębiorcy, który nie potrafił oszacować zagrożenia.

Ewidencja obiektów

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 874 zakłady, w tym:

- 841 zakładów żywnościowo-żywnościowych
- 24 zakłady związane z produkcją (5) oraz obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (19),
- 9 zakładów produkcji (1) i obrotu produktami kosmetycznymi (8).

Zatwierdzenia zakładów i zmiany wpisu do rejestru

W roku sprawozdawczym zatwierdzano nowo otwierane obiekty oraz dokonywano ponownych zatwierdzeń już funkcjonujących zakładów, które zmieniały zakres działalności lub powiększały i zmieniały powierzchnię.

Zmiany zakresu działalności w większości przypadków polegała na rozszerzeniu działalności, tj.:

- w zakładach obrotu – o sprzedaż mięsa mielonego, stekowanego i ciętego na życzenie klienta, wyciskanie świeżych soków na życzenie klienta, o wypiek przygotowywanych na miejscu elementów mięsnych, w tym drobiowych, wieprzowych oraz ryb, o wypiek pieczywa na miejscu z półproduktu schłodzonego i mrożonego, wypiek zapiekanek i hot-dogów z schłodzonych i mrożonych półproduktów; sprzedaży lodów z automatu, sprzedaż gotowych lodów gałkowanych, sprzedaż gotowych wyrobów garmazeryjnych i kulinarnych;
- w zakładach żywienia zbiorowego otwartego – zmiana na zakład produkcji posiłków „od surowca do gotowej potrawy”, rozszerzenie o usługę cateringową (dowóz do domu na życzenie klienta), rozszerzenie o sprzedaż lodów tradycyjnych z kuwet i lodów z automatu;
- w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego – rozszerzenie działalności o usługę cateringową – dystrybucję wyprodukowanych w zakładzie posiłków do odbiorców zewnętrznych.

Przed wydaniem decyzji zatwierdzających dokonywano kontroli w celu stwierdzenia zgodności z przepisami prawa żywnościowego przez zakład, który złożył wniosek o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS. I tak w roku sprawozdawczym wykonano łącznie 77 doraźnych kontroli związanych z wnioskami stron o zatwierdzenie nowego zakładu czy zmianą zakresu działalności.

Najwięcej przeprowadzono w grupie: sklepy spożywcze, w tym hiper i supermarkety, zakłady żywienia otwartego, w tym zakłady małej gastronomii oraz w zakładach żywienia zamkniętego.

Ponadto, na bieżąco w ciągu roku sprawozdawczego, dokonywano zmian we wpisie do rejestru zakładów w związku z:

- zmianą prowadzącego zakład,
- zmianą danych do korespondencji, adresu korespondencyjnego,
- zmianą osobowości prawnej przedsiębiorców prowadzących zakład.

Ogółem zatwierdzono 40 nowych obiektów (w roku poprzedzającym zatwierdzono 45 nowych obiektów).

W roku sprawozdawczym dokonano 3 wpisów do rejestru nowych zakładów na podstawie art. 63 ust. 2. ustawy o bezpieczeństwie żywności. I tak:

- produkcji żywności w warunkach domowych – 2
- aptek/punktów aptecznych - 1,

Liczba obiektów skontrolowanych

W roku sprawozdawczym spośród 865 obiektów żywienia – żywnościowych i materiałów do kontaktu z żywnością znajdujących się w ewidencji skontrolowano 180 zakładów, tj. 20,8 %.

W roku 2020 spośród 9 zakładów zajmujących się produkcją i obrotem produktami kosmetycznymi skontrolowano 2 (22,2%).

Liczba kontroli

Pracownicy przeprowadzali kontrole na podstawie planu kontroli oraz na podstawie innych doraźnych poleceń wynikających z bieżącej sytuacji.

W planie pracy Sekcji NHŻŻIPU na rok 2020 zaplanowanych było łącznie 622 kontrole: 332 kontrole planowane oraz 290 kontroli doraźnych.

W roku sprawozdawczym wykonano 285 kontroli (45,8%), tj.:

- 64 kontrole kompleksowe co stanowi 19,3 % wykonania planu,
- 221 kontroli doraźnych, co stanowi 76,2% wykonania planu.

Na procent realizacji planu kontroli doraźnych w roku 2020 miało wpływ przede wszystkim ogłoszenie w dniu 20 marca 2020 r. stanu epidemii. Z dniem ogłoszenia epidemii COVID-19 zaplanowane czynności kontrolne zostały przerwane ze względu na priorytetowe działania tym obszarze działania Inspekcji Sanitarnej. Działania związane z nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zostały okrojone do najistotniejszych, tj.:

- prowadzenia działań kontrolnych i wyjaśniających w ramach systemu RASFF,
- przeprowadzania kontroli granicznych na wniosek strony,
- zatwierdzania i rejestracji zakładów,
- realizacji planu pobierania próbek do badań (w okrojonym zakresie).

Praktycznie od połowy marca 2020 roku działania w zakresie bezpieczeństwa żywności opierały się na powyższych zasadach. Wszyscy pracownicy sekcji uczestniczyli w obowiązkach PIS dotyczących zwalczania epidemii: prowadzili wywiady epidemiologiczne z osobami poddanymi kwarantannie, osobami poddanymi izolacji w warunkach domowych,

STAN SANITARNY POWIATU SUSKIEGO ZA ROK 2020
 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Suchej Beskidzkiej
Rozdział III. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz jakość środków spożywczych

sporządzano decyzje administracyjne, wprowadzali i uzupełniali dane w systemie EWP, a następnie w systemie SEPIS. Porządkowano i segregowano dokumentację związaną w wyżej wymienionymi czynnościami. Uczestniczono w kontrolach obiektów w ramach akcji z Policją dotyczącą przestrzegania zakazów i nakazów związanych z walką z epidemią COVID-19.

Ponadto dwóch pracowników przebywało na opiece nad dzieckiem do lat 8 od marca do końca czerwca 2020 r., w związku z zamknięciem szkół i przedszkoli. A dwie osoby przebywały łącznie ponad trzy miesiące na zwolnieniu lekarskim z powodu stanu zdrowia. Nie ominęły także pracowników sekcji nieobecności w pracy z powodu nałożenia kwarantanny czy izolacji w warunkach domowych z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Liczbę kontroli urzędowych w nadzorowanych zakładach w roku 2020 przedstawia poniższa tabela.

województwo	liczba zaplanowanych kontroli	liczba przeprowadzonych kontroli	% realizacji planu kontroli	liczba kontroli nieplanowanych	w tym			łączna liczba przeprowadzonych kontroli
					liczba rekontroli	liczba kontroli interwencyjnych	liczba kontroli akcyjnych	
powiat suski	332	64	19,3	221	4	19	0	285

Kontrole nieplanowe

– 221

w tym:

Kontrole sprawdzające	– 4
Kontrole interwencyjne – ogniska zatrucia pokarmowego	– 0
Kontrole interwencyjne – RASFF	– 14
Kontrole interwencyjne – skargi	– 2
Kontrole akcyjne - polecenie GIS, MWIS, PPIS	– 0
Kontrole akcyjne - wypoczynek	– 25
Kontrole w związku z zatwierdzeniami	– 77
Kontrole graniczne	– 65
Kontrole w związku z poborem prób	– 34

Nieplanowane działania kontrolne były przeprowadzone ze względu na:

- otrzymywane powiadomienia w ramach funkcjonowania systemu RASFF,
- wpływające wnioski przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu powstanie nowych obiektów lub zmianą zakresu działalności,
- wpływającymi wnioskami stron o przeprowadzenie kontroli granicznych,
- realizację planu poboru próbek,
- sygnałami obywatelskimi dotyczącymi niewłaściwego stanu sanitarnego obiektu lub niewłaściwej jakości zdrowotnej żywności.

Wydane decyzje administracyjne

W 2020 r. wydano łącznie 13 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 9 decyzji wycofania i zakazu wprowadzania do obrotu środków spożywczych które były przedmiotem powiadomień systemu RASFF lub po terminie przydatności do spożycia.

Pozostałe 4 decyzje dotyczyły dostosowania sposobu żywienia do obowiązujących przepisów w stołówkach placówek oświatowo – wychowawczych.

Grzywny w drodze mandatu karnego

Za stwierdzone nieprawidłowości nakładano grzywny w drodze mandatu karnego. Łącznie nałożono grzywien 12 w ogólną kwotę 2 000 zł.

Najwięcej mandatów, nałożono w zakładach obrotu żywnością (8 na kwotę 1 400 zł) oraz w zakładach produkcyjnych (4 mandaty na łączną kwotę 600 zł).

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami, które skutkowały nałożeniem grzywny w drodze mandatu karnego, były:

- brak lub brak do wglądu orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych osób mających kontakt z żywnością,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności lub dacie minimalnej trwałości, zafałszowanie terminu przydatności do spożycia, brak oznakowania terminem przydatności do spożycia,
- niewdrażanie i niestosowanie na bieżąco procedur opartych na zasadach systemu HACCP i instrukcji GHP,
- niezachowanie należytej czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów, brak segregacji żywności, w tym żywności w urządzeniach chłodniczych oraz brak monitoringu i urządzeń do monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych i mroźniczych,
- brak zachowanej ciągłości łańcucha chłodniczego środków spożywczych łatwo psujących się.

Wnioski o ukaranie

Wniosków o ukaranie do sądu grodzkiego nie sporządzano.

W roku sprawozdawczym nie kierowano do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wniosków o nałożenie kary pieniężnej.

Liczba pobranych próbek

Badanie żywności oraz materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością odbywa się na podstawie planu pobierania i badania żywności w ramach krajowego monitoringu i urzędowej kontroli żywności, obowiązującego na dany rok. Pobór produktów kosmetycznych odbywał się na podstawie wytycznych otrzymanych z WSSE.

Na rok sprawozdawczy zaplanowano dla PSSE w Suchej Beskidzkiej w małopolskim planie poboru próbek do pobrania 96 próbek żywności, 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 14 próbek produktów kosmetycznych.

Pobrano do badań łącznie 117 próbek, w tym:

- 103 próbek żywności,

- 2 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością,
- 12 próbek kosmetyków.

Nie kwestionowano żadnej próbki.

Pobrano do badań wszystkie zaplanowane próbki żywności, próbki materiałów do kontaktu z żywnością.

Ponadto zgodnie z poleceniem pismem Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącego podjęcia działań kontrolnych automatów do lodów wraz z poborem próbek w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych w miejscach o zwiększonej obecności turystów tutejszy PPIS podjął decyzję do dodatkowym poborze próbek. Do badań laboratoryjnych pobrano 5 próbek lodów z automatu, w miejscowości o znacznym ruchu turystycznym. Próbki dostarczono do laboratorium w dniu 17 sierpnia. W dniu 25 sierpnia otrzymano sprawozdanie z badań, które potwierdziły dobrą jakość mikrobiologiczną zbadanych lodów, zgodną z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z planem poboru próbek pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku oporności na środki przeciwestrojowe odzwierzęcych czynników chorobotwórczych i bakterii komensalnych próbkę świeżego mięsa drobiowego. Próbka badana była w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach. W przedmiotowej próbce wykryto obecność bakterii *Escherichia coli* – szczepu opornego na cefalosporyny. Mając na uwadze powyższe skierowano pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Piotrkowie Trybunalskim informujące o sprawie.

ZBIOROWE ZAOPATRZENIE W WODĘ DO SPOŻYCIA

W ramach nadzoru nad jakością wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej m.in. weryfikuje wywiązywanie się przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych oraz podmiotów dostarczających lub wykorzystujących wodę pochodzącą z ujęć indywidualnych z realizacji badań jakości wody zgodnie z ustalonym harmonogramem i terminowym przekazywaniem sprawozdań z badań jakości wody. Gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, informuje właściwego starostę/burmistrza/wójta o jakości wody na nadzorowanym terenie, wykonuje badania wody zgodnie z ustalonym na dany rok planem działania, wydaje okresowe i obszarowe oceny jakości wody.

W roku 2020 ewidencjonowano ogółem 59 wodociągów zaopatrujących ludność powiatu suskiego w wodę do spożycia, w tym:

- wodociągi o produkcji $\leq 100\text{m}^3/\text{d}$ - 11
- wodociągi o produkcji 100 - 1000 m^3/d - 13
- wodociągi o produkcji 1001 - 10000 m^3/d - 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę ($< 100\text{m}^3/\text{d}$) - 34.

Struktura ujmowanych wód przedstawia się następująco:

- 16 ujęć opartych jest na wodach powierzchniowych,
- 43 ujęcia wykorzystują wody podziemne.

W roku 2020 r. nie przeprowadzono kontroli planowych przedsiębiorstw wodociągowych.

W ramach nadzoru nad jakością wody do spożycia skontrolowano 59 wodociągów: 25 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz 34 inne podmioty zaopatrujące w wodę. Z wodociągów tych przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej pobrali 156 planowych próbek wody do spożycia, zakwestionowano 29 próbek planowych (19%) tj. o 2 % więcej próbek kwestionowanych niż w roku 2019 [w roku 2019 pobrano 184 próbki planowe wody do spożycia, z czego zakwestionowano 32 (17%)].

W roku 2020 w nadzorowanych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz innych podmiotach zaopatrujących w wodę wydano 7 decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia (spadek o 1 w stosunku do roku 2019) oraz 22 decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia próbek wody pobranych przez przedstawicieli Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej (w stosunku do roku 2019 liczba decyzji nie uległa zmianie). Na podstawie sprawozdań z badania wody przedstawionych przez zarządców wodociągów zbiorowego zaopatrzenia oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę wydano 6 decyzji o warunkowej przydatności wody.

Przyczyną kwestionowania były głównie zanieczyszczenia bakteriologiczne wody [ogólna liczba mikroorganizmów w $(22\pm 2)^\circ\text{C}$ po $(68\pm 4)\text{h}$, bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki], przekroczenie zalecanego zakresu wartości dla parametru mętność, przekroczenie dopuszczalnej wartości dla parametrów: mangan, żelazo, nikiel, glin, barwa, a także nieakceptowany zapach.

W wyniku interwencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej w powyższych wodociągach podjęte zostały działania naprawcze. Skuteczność prowadzonych działań naprawczych potwierdziły przedłożone przez zarządców wodociągów wyniki badań wody, świadczące o doprowadzeniu wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody

przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Woda produkowana w roku 2020 przez wszystkie wodociągi objęte nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej została na dzień 31 grudnia 2020 r. oceniona jako przydatna do spożycia przez ludzi.

W nadzorowanych wodociągach prowadzono badania wody w ramach monitoringu parametrów grupy A i B. Z uzyskanych wyników – w tym z kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw wodociągowych zostaną sporządzone oceny przydatności wody do spożycia informując o jej jakości burmistrzów i wójtów gmin powiatu suskiego. Prowadzono bazę danych w zakresie jakości wody Woda-Excel, w ramach której aktualizowano dane dotyczące nadzorowanych wodociągów.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

W roku 2020 nadzorowano 25 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia wydano 3 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia oraz 14 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia.

W związku z prowadzonym nadzorem nad jakością wody do spożycia stwierdzono w tej grupie obiektów przypadki zanieczyszczenia bakteriologicznego wody, przekroczenie zalecanego zakresu wartości dla parametru mętność, przekroczenie dopuszczalnej wartości dla parametrów: żelazo, glin, barwa.

W wyniku interwencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej w powyższych wodociągach podjęte zostały działania naprawcze. Stwierdzone zanieczyszczenia zostały bezzwłocznie wyeliminowane przez producentów wody, co potwierdziły badania jakości wody.

Na koniec roku 2020 we wszystkich wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę stwierdzono przydatność wody do spożycia.

Według danych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej pozyskanych od producentów wody w powiecie suskim z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w roku 2020 korzystało ponad 34 tys. użytkowników.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę:

Inne podmioty zaopatrujące w wodę nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej to głównie szkoły, przedszkola, zakłady opieki zdrowotnej – w roku 2020 ewidencjonowano ich łącznie 34. Większość z nich korzysta z małych lokalnych ujęć prywatnych spółek wodociągowych, które nie posiadają osobowości prawnej o wydajności kilku – kilkunastu m³/dobę (<100 m³/d). Spółki te dostarczają wodę przede wszystkim do indywidualnych gospodarstw domowych. W obiektach tych nadzorowana jest woda z instalacji wewnętrznej budynków. Z wodociągów tych korzysta ponad 4 tys. odbiorców.

W związku z prowadzonym nadzorem nad jakością wody do spożycia stwierdzono w tej grupie obiektów przypadki zanieczyszczenia bakteriologicznego wody, przekroczenie zalecanego zakresu wartości dla parametru mętność, przekroczenie dopuszczalnej wartości dla parametrów: mangan, nikiel, barwa oraz nieakceptowany zapach.

W roku 2020 w grupie innych podmiotów zaopatrujących w wodę wydano 4 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia oraz 14 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia.

W wyniku interwencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej w powyższych wodociągach podjęte zostały działania naprawcze. Wykonane badania kontrolne kwestionowanych parametrów nie potwierdziły występowania przekroczeń i spełniały wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Nadzór nad ujęciami powierzchniowymi

Oprócz nadzoru nad wodą przeznaczoną do spożycia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej prowadził badania wody powierzchniowej na ujęciach, wykorzystujących wody miejscowych rzek i potoków do celów pitnych.

Ogółem nadzorowanych było 16 wodociągów ujmujących wody powierzchniowe. W roku 2020 pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 64 próbki wody powierzchniowej pochodzącej z ujęć wodnych. Na podstawie uzyskanych wyników badań zakwalifikowano ujęcia wód powierzchniowych do kategorii:

- A1 – 2 ujęcia
- A2 – 10 ujęć
- A3 – 4 ujęcia

Należy zauważyć, że ze względu na bardzo małą liczbę pobieranych próbek z ujęć powierzchniowych trudno jednoznacznie stwierdzić, że powyższa kwalifikacja odpowiada stanowi faktycznemu. W porównaniu z rokiem 2019 jakość wód powierzchniowych uległa znacznej poprawie (w roku 2019 klasyfikowały się ujęcia wód powierzchniowych w następujący sposób: A1 – 0 ujęć, A2 – 7 ujęć, A3 – 9 ujęć).

PODSUMOWANIE

Na koniec roku 2020 we wszystkich nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz innych podmiotach zaopatrujących w wodę stwierdzono przydatność wody do spożycia. Niemniej nadal jednak występują problemy z zapewnieniem wody do spożycia o odpowiedniej jakości. Dotyczy to zarówno wody pobieranej w innych podmiotach zaopatrujących w wodę (m.in. szkoły, przedszkola, zakłady opieki zdrowotnej) jak również wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia. Bardzo często stwierdzana jest również podwyższona mętność. Podwyższona mętność utrudnia procesy dezynfekcji, zwłaszcza nieskuteczne może być stosowanie lamp UV. Problem ten wynika przede wszystkim z zanieczyszczonych wód powierzchniowych, na których oparta jest znaczna część nadzorowanych wodociągów. Z kolei wodociągi oparte na wodach podziemnych ujmują głównie wody czwartorzędowe stosunkowo płytko zalegające - uzależnione od opadów atmosferycznych i są odzwierciedleniem stanu czystości środowiska, przez które migrują. Stan sanitarny wody do spożycia, w stosunku do roku poprzedniego pozostaje na podobnym standardzie, wciąż nie jest zadawalający. Spowodowane jest to m.in. rozdrobnieniem podmiotów zaopatrujących w wodę do spożycia przez ludzi, z przewagą podmiotów niebędących przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi. Administratorzy obiektów, w których stwierdza się niewłaściwą jakość zdrowotną wody pitnej podejmują doraźne działania, ale nie są one w stanie skutecznie i trwale zapewnić wodę odbiorcom o właściwych

parametrach zdrowotnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej systematycznie informuje burmistrzów i wójtów o braku przydatności wody do spożycia lub warunkowym użytkowaniu wody, przekazywane są okresowe i obszarowe oceny jakości wody zarówno z wodociągów gminnych, jak i lokalnych zaopatrujących w wodę obiekty użyteczności publicznej. Oceny te służą do przekazania właściwemu wójtowi, burmistrzowi informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenie w wodę o właściwej jakości. Ocena obszarowa jakości wody przekazywana jest również do Starosty Powiatu Suskiego.

Zasadnym jest zatem podejmowanie przez władze samorządowe działań zmierzających do zapewnienia odbiorcom wody o parametrach spełniających wymagania sanitarne.

Działania te powinny być uznane za priorytetowe w celu dążenia do poprawy zdrowia mieszkańców - użytkowników zarówno zbiorowego zaopatrzenia w wodę, jak i małych wodociągów lokalnych.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Nadzorem sanitarnym objęte były następujące grupy obiektów:

USTĘPY PUBLICZNE I OGÓLNODOSTĘPNE

W ewidencji w 2020 r. znajdowało się 19 ustępów publicznych oraz 2 ustępy ogólnodostępne – kontroli nie przeprowadzono.

PŁYWALNIE

Na terenie powiatu suskiego w ciągu roku ewidencjonowano 3 kryte pływalnie. Skontrolowano 1 ewidencjonowaną pływalnię - przeprowadzono 1 kontrolę planową. Pod względem sanitarnym i technicznym nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach nadzoru nad jakością wody na pływalniach w roku 2020 pobrano 13 próbek na jednej pływalni. Na pozostałych dwóch pływalniach próbek wody nie pobrano – w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju. Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody pobranej w dniu 28 września 2020 r. z Krytej Pływalni w Naprawie, Naprawa 700, 34-240 Jordanów zarządzanej przez Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Promocji w Jordanowie, 34-234 Osielec 500 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej zakwestionował jedną próbkę tj. próbkę z natrysków - stwierdzono obecność bakterii z rodzaju *Legionella* – wynik 550 jtk/100 ml wody. Zarządca po otrzymaniu od tutejszego Inspektora Sanitarnego decyzji administracyjnej z dnia 12 października 2020 r. stwierdzająca przekroczenie parametru mikrobiologicznego w natryskach podjął działania naprawcze a następnie przedstawił sprawozdanie potwierdzające doprowadzenie przekroczonego parametru do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 poz. 2016).

KĄPIELISKA

Na terenie powiatu suskiego w roku 2020 nie nadzorowano kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli – brak w ewidencji.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I INNE JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ

W nadzorze znajduje się 3 domy pomocy społecznej prowadzące całodobowe świadczenia. W 2020 r. nie skontrolowano domów pomocy społecznej.

W nadzorze znajduje się 7 innych jednostek pomocy społecznej. W roku 2020 skontrolowano 1 obiekt z tej grupy. Obiekt w odpowiednim stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

W roku 2020 w ewidencji było 46 obiektów, z których skontrolowano 5. Stan sanitarny i techniczny nie budził zastrzeżeń.

Ponadto w roku 2020 ewidencjonowano 93 inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Do tej grupy obiektów należą głównie obiekty świadczące usługi agroturystyczne i pokoje gościnne. W powyższych obiektach w roku 2020 nie przeprowadzano kontroli.

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE, TATUAŻU I ODNOWY BIOLOGICZNEJ

Ogółem w 2020 r. zewidencjonowano 119 obiektów, w tym:

- zakłady fryzjerskie – 55, skontrolowano 16,
- zakłady kosmetyczne – 32, skontrolowano 7,
- zakłady odnowy biologicznej (w grupie tej ujęto 2 solaria funkcjonujące samodzielnie) – 14, skontrolowano 4, w tym 1 solarium,
- zakłady tatuażu – 3, skontrolowano 1,
- inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług – 15, skontrolowano 9.

W powyższych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Stan sanitarno – higieniczny nie budził zastrzeżeń.

DWORCE AUTOBUSOWE I PRZYSTANKI KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ

W rejestrze figuruje 9 obiektów, wszystkie widnieją jako przystanki komunikacji publicznej. W grupie tej w roku 2020 nie przeprowadzono kontroli.

DWORCE I STACJE KOLEJOWE

W ewidencji znajdują się 2 obiekty, które nie zostały skontrolowane.

TERENY REKREACYJNE

W ewidencji obiektów będących „terenami rekreacyjnymi” objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej na koniec 2020 r. było 52 obiekty. Kontroli nie przeprowadzono w tej grupie.

CMENTARZE

W rejestrze występowało w 2020 r. 30 obiektów. Nie przeprowadzono kontroli w tej grupie.

DOMY PRZEDPOGRZEBOWE/ZAKŁADY POGRZEBOWE

W rejestrze występowało w 2020 r. 9 obiektów. Nie przeprowadzono kontroli w tej grupie.

INNE OBIEKTY

W rejestrze Nadzoru Higieny Komunalnej w tej grupie było 173 obiekty, z których w roku 2020 skontrolowano 3.

Są to m.in. obiekty sportowe, szlaki turystyczne, parkingi i postoje leśne, domy kultury, firmy transportowe, przedsiębiorstwa wodociągowe i inne.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

EKSHUMACJE I TRANSPORT ZWŁOK

W roku 2020 wydano 15 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji, 15 postanowień pozytywnie opiniujących wnioski na sprowadzenie do Rzeczypospolitej Polskiej zwłok lub prochów.

W 2020 r. w związku z nadzorem nad ekshumacjami przeprowadzono 12 kontroli (kontroli warunków przeprowadzanych na cmentarzach ekshumacji oraz kontroli warunków transportu po ekshumacji), w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

SKARGI I WNIOSKI

W roku 2020 nie zarejestrowano skarg na działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej.

Tutejsza Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej w roku 2020 rozpatrywała 5 wniosków.

Wnioski załatwiane przez Sekcję Nadzoru Higieny Komunalnej dotyczyły:

- nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w salonie fryzjerskim (wniosek anonimowy) – wizja lokalna z udziałem przedstawicieli Komedy Policji, adnotacja służbowa, wniosek uznano za częściowo pozytywny,
- podejrzenia wykonywania zabiegów medycznych w domu (wniosek anonimowy) – sporządzono adnotacje służbowe, przeprowadzono rozmowę telefoniczną w celu uzyskania informacji, oświadczenie strony, zgodnie z którym zabiegi z zakresu medycyny estetycznej nie były i nie są prowadzone, wniosek uznano za bezzasadny,
- nieprzestrzegania przepisów wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów, zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, co miało mieć miejsce przy wejściu do Babiogórskiego Parku Narodowego - wizja lokalna z udziałem przedstawicieli Komedy Policji, adnotacja służbowa, wniosek uznano za bezzasadny,
- nieprzestrzegania obostrzeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii w obiekcie gospodarstwa agroturystycznego - wizja lokalna z udziałem przedstawicieli Komedy Policji, adnotacja służbowa, wniosek uznano za bezzasadny,
- nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w rzekomo istniejącym salonie fryzjerskim – przeprowadzono rozmowę z właścicielem budynku, który wystosował pisemnie informację wyjaśniającą, że pod wskazanym adres nie prowadzona jest działalność fryzjerska, wniosek uznano za bezzasadny.

PODSUMOWANIE

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych przez tutejszą Sekcję Nadzoru Higieny Komunalnej obiektów w większości nie budzi zastrzeżeń. Właściciele i pracownicy dbają o estetykę oraz przestrzegają zasad higieny. Związane jest to z coraz większą świadomością i konkurencją. Powstające zakłady są coraz lepiej wyposażone w nowoczesny sprzęt, urządzone są estetycznie, poziom świadczonych usług jest coraz wyższy, co jest związane również ze zwiększającymi się wymaganiami klientów oraz konkurencją na rynku.

Dobry stan sanitarno-porządkowy większości kontrolowanych planowo obiektów niekoniecznie odzwierciedla stan faktyczny z uwagi na to, że kontrole sanitarne obiektów, prowadzonych przez przedsiębiorców, przeprowadzane są po uprzednim zawiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli prowadzonego działalność. W związku z tym trudno stwierdzić, czy we wszystkich zakładach świadczących usługi, bieżąca czystość i porządek, zaopatrzenie w niezbędne środki myjące i dezynfekcyjne są zawsze pozytywne jak podczas zapowiedzianej kontroli. Również brak odpowiednich przepisów prawnych dla niektórych obiektów stanowi dodatkowe utrudnienie i brak możliwości egzekwowania niektórych uchybień.

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI W SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W zakresie higieny dzieci i młodzieży w związku z sytuacją epidemiologiczną sprawowano nadzór nad warunkami higieniczno – sanitarnymi w placówkach oświatowo – wychowawczych w ograniczonym zakresie. Natomiast, kontrolowano warunki wypoczynku dzieci i młodzieży zarówno w sezonie zimowym jak i letnim.

Skontrolowano 9 stałych placówek oraz 52 turnusy zimowego i letniego wypoczynku. Ogółem wykonano 62 kontrole. Nieprawidłowości stwierdzono w 1 przypadku (1 szkoła podstawowa). Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ciągów komunikacyjnych).

Wydano decyzję administracyjną i zalecenia pokontrolne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W związku ze stwierdzeniem przypadków zakażeń wirusem Sars-Cov2 wśród uczniów oraz pracowników szkół (nauczycieli lub personelu pomocniczego) wydano 106 opinii w sprawie czasowego zawieszenia zajęć w szkołach i przedszkolach. Wydawano również rekomendacje odnośnie funkcjonowania placówek w czasie epidemii (106).

Od ubiegłego roku w związku z przekazaniem z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, ponownie objęto nadzorem szkoły średnie z terenu powiatu t.j: Zespół Szkół im. H. Kołłątaja i Zespół Szkół im. bł. ks. P. Dańkowskiego w Jordanowie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Podhalańskim, Zespół Szkół im. W. Goetla, Zespół Szkół im. W. Witosa i Liceum Ogólnokształcące w Suchej Beskidzkiej oraz Dom Wczasów Dziecięcych nr 2 w Sidzinie.

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY

W ewidencji Nadzoru Higieny Pracy PSSE - Sucha Beskidzka w 2020 r. znajdowało się 331 zakładów, w których zatrudnionych było 8402 pracowników.

W 2020 r. przeprowadzono ogółem 43 kontrole sanitarne w 37 zakładach pracy, w których zatrudnionych było 461 pracowników.

Przeprowadzono:

25 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami,

17 kontroli w zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny,

8 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin w 5 obiektach,

7 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 5 obiektach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,

6 kontroli w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy w 5 zakładach,

23 kontrole w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy w 22 zakładach.

Wydano ogółem: 9 decyzji z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego, obejmujących łącznie 15 nakazów.

NADZÓR BIEŻĄCY NAD ZAKŁADAMI PRACY

W kontrolowanych zakładach w roku sprawozdawczym 2020 stwierdzono przekroczenia NDN/NDS w 6 zakładach. Łącznie w 59 zakładach będących w ewidencji występują przekroczenia NDN/NDS. W narażeniu wykonywało pracę 792 pracowników.

PKD 10 (produkcja artykułów spożywczych) w 1 zakładzie, w narażeniu na pyły 4 pracowników,

PKD 16 (produkcja wyrobów z drewna) w 6 zakładach, w narażeniu na hałas 40 pracowników, w tym w 1 zakładzie w narażeniu na pyły 4 pracowników,

PKD 31 (produkcja mebli) w 1 zakładzie w narażeniu na pyły 2 pracowników.

W wyniku stwierdzonych uchybień w kontrolowanych zakładach w 2020 r. wydano łącznie 9 decyzji obejmujących 15 nakazów. Dotyczyły głównie:

- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, poinformowania pracowników o wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- zapewnienia właściwego stanu technicznego w pomieszczeniach hali produkcyjnej, pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych z uwzględnieniem wydzielenia pomieszczenia szatni prawidłowo urządzonego,
- obniżenia stężenia pyłów mąki,
- założenia i uzupełnienia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- uzupełnienia kart badań i pomiarów na podstawie wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- zaktualizowania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego,
- założenia rejestru chorób zawodowych oraz zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej,

- opracowania stanowiskowych instrukcji bhp,
- założenia i uzupełnienia rejestru prac, których wykonanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- założenia i uzupełnienia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I - NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI I ICH MIESZANINAMI

W roku sprawozdawczym 2020 przeprowadzono 25 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:

- 17 kontroli w zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny,
- 8 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszaninami,
- 7 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi.

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono uchybień. Nie wydano decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na substancje chemiczne i ich mieszaniny.

NADZÓR NAD SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI, ICH MIESZANINAMI, CZYNNIKAMI LUB PROCESAMI TECHNOLOGICZNYMI O DZIAŁANIU RAKOTWÓRCZYM LUB MUTAGENNYM W ŚRODOWISKU PRACY

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej zarejestrowanych jest 36 zakładów, w których występują czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 6 kontroli w 5 zakładach.

W narażeniu na pyły drewna twardego - 34 pracowników, mężczyzn.

W 1 z skontrolowanych zakładów stwierdzono uchybienia, wydano 1 decyzję.

W 2020 r. nie wydano decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

NADZÓR NAD CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej zarejestrowane są 224 zakłady, w których występują szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

Skontrolowano 22 zakłady, w których przeprowadzono 23 kontrole w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

Łącznie w kontrolowanych zakładach w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 219 pracowników, w tym: 2 grupa zagrożenia 219 pracowników.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie czynników biologicznych.

W 2020 roku wydano 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową u pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych, tj. „Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza, WZW typu C, gruźlica płuc „.

KONTROLA WARUNKÓW PRACY PODCZAS ZABEZPIECZANIA/ USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2020 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej wpłynęły zgłoszenia dotyczące przystąpienia do prac związanych z usunięciem odpadów zawierających azbest znajdujący się na obiektach budowlanych.

Nie przeprowadzono kontroli w zakresie warunków pracy podczas zabezpieczania/ usuwania materiałów izolacyjnych zawierających azbest tj. płyty - azbestowe / 17 06 05 – płyta falista, płyta płaska /.

W 2020 roku nie wydano decyzji stwierdzających chorobę zawodową u pracowników narażonych na azbest.

NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W roku 2020 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie środków zastępczych i nie rozpatrywano spraw celem ustalenia opłaty za wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

CHOROBY ZAWODOWE

W 2020 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Suchej Beskidzkiej wpłynęło 11 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej.

Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym 2 decyzje dotyczyły: poz. 26 „Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza„ u pracownika zatrudnionego na stanowisku rolnik w Indywidualnym Gospodarstwie Rolnym, u pracownika zatrudnionego na stanowisku leśnik, 1 decyzja dotyczyła: poz. 26 „Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa – WZW typu C oraz z poz. 26 wykazu chorób zawodowych tj. „Choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa – gruźlica płuc ” – 1 decyzja u pracownika zatrudnionego na stanowisku lekarz w ZOZ. Wystawiono 4 karty stwierdzenia choroby zawodowej.

Podsumowanie

W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych w roku 2020 stwierdza się nieznaczny poprawę stanu sanitarnego w zakładach pracy, jak również przestrzegania obowiązujących przepisów przez pracodawców. Analogicznie jak w latach ubiegłych głównym zagrożeniem dla zdrowia pracowników jest hałas, emitowany z maszyn stolarskich. Liczba postępowań w sprawach chorób zawodowych utrzymuje się na takim samym poziomie w stosunku do roku poprzedniego natomiast zmniejszyła się liczba postępowań w sprawie ustalenia opłaty za wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania podejmowane przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej wynikają z założeń krajowych (Ustawy o Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia), wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji i Ochrony Zdrowia, Wojewódzkiego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej województwa i powiatu. Ich inicjowaniem i koordynowaniem na poziomie powiatowym zajmuje się pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia. Organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Prowadzone działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej kierowane są między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, seniorów, pacjentów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych.

W 2020 roku pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej, koordynował realizację następujących programów profilaktycznych:

1. **„Trzymaj Formę!”** – program promujący prawidłowe odżywianie i aktywność fizyczną – skierowany do dzieci z klas IV-VI szkół podstawowych i klas gimnazjalnych.
2. **„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”** – program zapobiegania biernego i czynnego palenia – skierowany do dorosłych.
3. **„Czyste powietrze wokół nas”** – program zapobiegania biernego palenia skierowany do dzieci przedszkolnych - 5-6- latków.
4. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** – ogólnopolski program edukacyjny przeznaczony dla przedszkoli. Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych.
5. **Bieg po zdrowie** - program zapobiegania biernego i czynnego palenia – skierowany do dzieci z klas IV szkół podstawowych.
6. **„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”** – profilaktyka zakażeniom HIV skierowany do młodzieży szkół średnich i do dorosłych.
7. **Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych** – skierowany do młodzieży szkół średnich i do dorosłych.
8. **„Podstępne WZW”** – program poświęcony profilaktyce zakażeń HBV i HCV realizowany we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei.
9. **„Znamie! Znam je?”**- program poświęcony profilaktyce czerniaka realizowany we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei.
10. **„ARS jak dbać o miłość”**, program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień.
11. **„Wybierz życie pierwszy krok”** – profilaktyka raka szyjki macicy.

oraz interwencje nieprogramowe – akcje:

1. Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia
2. Światowy Dzień bez Tytoniu – 31 maja
3. Światowy Dzień Rzucania Palenia - trzeci czwartek listopada
4. Światowy Dzień AIDS – 1. grudnia
5. Koordynacja i realizacja działań edukacyjno-profilaktycznych związanych z profilaktyką zatruc środkami zastępczymi
6. Profilaktyka zatruc grzybami
7. Profilaktyka grypy
8. Profilaktyka wszawicy
9. Promocja szczepień ochronnych, w tym: „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”, „Europejski Tydzień Szczepień”
10. Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej (związane m.in. z CODID-19).

Nadzór nad środkami zastępczymi

W ramach działań profilaktycznych pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchej Beskidzkiej **koordynował i organizował działania zgodnie z wytycznymi Programu Przeciwdziałania Narkomanii.**

W 2020 r. podejmowano szereg działań tj.: udostępnianie materiałów edukacyjnych oraz przekazywanie informacji dot. organizowanych konferencji z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii, a w szczególności:

1. Przekazano do szkół ponadpodstawowych ulotki informacyjne otrzymane od Eksperta Wojewódzkiego do spraw Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego w ramach **kampanii społecznej „Włącz myślenie”** adresowanej do ludzi młodych i ich rodziców, której celem jest zapobieganie eskalacji używania substancji psychoaktywnych.

Ulotka zawiera informacje związane z ryzykiem używania substancji psychoaktywnych, co ma skłonić do myślenia, pomóc w znalezieniu nowych informacji na temat dostępnych form pomocy. Kampania finansowana ze środków Samorządu Województwa Małopolskiego zwraca się poprzez wkładki prasowe i informacje internetowe bezpośrednio do młodych ludzi od 15 do 21 roku życia oraz ich bliskich – rodziców. Jest realizowana z inicjatywy Eksperta Wojewódzkiego do spraw Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego jako efekt spotkań Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy – grupy roboczej składającej się z instytucji zaangażowanych w działania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w której WSSE w Krakowie aktywnie uczestniczy.

2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej wystosował pismo do dyrektorów szkół ponadpodstawowych informujące, że Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie przekazuje, do wykorzystania w ramach działań profilaktycznych, publikację pt.: **ZAGROŻENIA ZWIĄZANE Z UŻYCIEM NARKOTYKÓW I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH** wydaną pod koniec 2019 roku przez Poradnię MONAR w Krakowie.

Jest to efekt realizacji zadania z zakresu zdrowia publicznego pn.: „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym behawioralnym w 2019 r. dofinansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

Publikacja adresowana jest do osób, które nie będąc terapeutami spotykają w swojej pracy zawodowej osoby używające narkotyków lub uzależnione, a fakt używania narkotyków jest na tyle ważny, że nie powinien być pomijany w planowanych oddziaływaniach.

Zamiarem autorów było stworzenie krótkiego kompendium dającego możliwość poszerzenia wiedzy o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych oraz przybliżającego rozmaite rodzaje interwencji zarówno wobec uzależnionych, jak i osób, które używają narkotyków okazjonalnie. Przygotowując publikację realizatorzy odbyli wiele konsultacji z przedstawicielami różnych zawodów – od pracowników socjalnych i kuratorów sądowych, policjantów i pracowników służby więziennej, po lekarzy i pielęgniarki.

Publikacja dostępna jest w wersji elektronicznej na stronach krakowskiej Poradni MONAR (www.monar.krakow.pl). Przesłano do szkół ponadpodstawowych publikacje w wersji pdf oraz przekazano ww. publikację w wersji papierowej.

3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Suchej Beskidzkiej przekazał dyrektorom podległych szkół ponadpodstawowych zaproszenia, formularze zgłoszeniowe oraz program konferencji *on-line „Problemy dzieci i młodzieży w okresie pandemii – profilaktyka uzależnień – wsparcie dla nauczycieli”*

Konferencja ta zorganizowana była w dniu **10 grudnia 2020 r. w godz. 11.00 – 13.00** przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień I Współuzależnień Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie.

Konferencja ta była odpowiedzią na potrzebę rosnących wyzwań w pracy wychowawczej, w szczególności w budowaniu świata prawidłowych wartości wśród młodego pokolenia. Kierowano ją do dyrektorów szkół, wychowawców, nauczycieli i pedagogów szkół ponadpodstawowych województwa małopolskiego.

Program konferencji dot. m.in.: Wpływu pandemii na profilaktykę uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży oraz Wpływ izolacji związanej z pandemią na funkcjonowanie dzieci i młodzieży. Gdzie szukać pomocy?

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 r. prowadzono działania o charakterze profilaktycznym w zakresie ochrony zdrowia ludzi na różnych etapach procesu inwestycyjnego:

- wykonywano ustawowe zadania i obowiązki mające na celu zapewnienie ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnymi wpływami szkodliwości i uciążliwości oraz w zapobieganiu powstawania chorób.
- prowadzono nadzór nad inwestycjami w procesie planowania i lokalizacji, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych.
- na wniosek organów administracji rządowej lub inwestorów podejmowano działalność mającą na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-higienicznego w realizowanych obiektach takich jak obiekty żywnościowo-żywnościowe, podmioty wykonujące działalność leczniczą, placówki oświatowe, zakłady przemysłowe oraz obiekty turystyczno-rekreacyjne.
- wydając opinię o środowiskowych uwarunkowaniach zajmowano stanowisko w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – do opracowania raportu oddziaływania na środowisko.

Czołową rolę w zapewnieniu zdrowia publicznego odgrywa prawidłowe zaprojektowanie układu funkcjonalnego obiektów, a także instalacji sanitarnych. Uzgadniając dokumentację projektową poddawano szczegółowej ocenie rozwiązania proponowane przez projektantów w aspekcie zagwarantowania odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w miejscach pobytu ludzi.

Przy uzgadnianiu i opiniowaniu planowanych przedsięwzięć kontrolowane były zastosowane rozwiązania pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, komunalnych, usługowych, służby zdrowia i oświaty.

Opiniowano również projekty budowlane, wśród których liczną grupę stanowiły obiekty użyteczności publicznej tj. obiekty związane z obrotem artykułami spożywczymi, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, gabinety lekarskie, obiekty usługowo-handlowe, obiekty turystyczno-rekreacyjne oraz placówki oświatowe.

Uczestnicząc w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, zwracano szczególną uwagę na zgodność wykonania ww. obiektów z dokumentacją projektową i zapewnieniu odpowiednich warunków w zakresie spełnienia wymagań sanitarno-higienicznych. Uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów realizowane było poprzez dokonywanie kontroli obiektów, analizowanie stosownych protokołów odbiorowych, sprawozdań i oświadczeń.

Stan sanitarny obiektów zgłoszonych do odbioru był wykonany na ogół zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją projektową a wprowadzane zmiany były mało istotne. W zakresie wymagań sanitarno-higienicznych zgłaszane do odbioru obiekty spełniały wymagania sanitarno-higieniczne.

Odbiory przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami nadzoru bieżącego.

Podsumowanie

Nadzór Zapobiegawczy w roku 2020 rozpatrzył ogółem 188 spraw, wydając:

- 1 decyzję dot. oceny pomieszczeń żłobka zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2a pkt. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 603)
  - 3 opinie dotyczące oceny obiektów służby zdrowia w związku z rozporządzenia Ministra Zdrowia,
  - 19 opinii dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w nawiązaniu do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz. 293) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2020 r. poz. 283),
  - 17 uzgodnień w zakresie stopnia szczegółowości informacji zawartych w dokumentach wymaganych przy opracowywaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
  - 14 opinii dotyczących zgłaszania wniosków w zakresie zmiany planów zagospodarowania przestrzennego, jak również zmiany studium uwarunkowań,
  - 9 opinii sanitarnych dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanych przedsięwzięć zgodnie z ustaleniami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 283),
  - 24 opinie sanitarne uzgadniające dokumentację projektową w oparciu o ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo Budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.) - uzgodnienia pozytywne bez zastrzeżeń lub z zastrzeżeniami,
  - 104 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany zgodnie z art. 3, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 poz. 195) oraz w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.),
  - 124 decyzje o nałożeniu opłaty.
- Ponadto w ramach działalności przeprowadzono:
- 102 kontrole związane z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Suchej Beskidzkiej

dr Inż. Jasmina Goluska